

КУРОРТЕНЪ БЮЛЕТЕНЪ

Седмично издание на Курортното бюро при Варненската градска община.

Морските бани.

Не е мѣстото тукъ да се говори на дълго за физиологическото действие на водата зобщо и за морската, въ собеностъ върху човѣшкия организъмъ, но пакъ трѣбва на урортиститѣ да се дадатъ поне жси разяснения, за да могатъ ѣ съзнателно да се ползуватъ тѣ морето.

Ползата отъ морските кжания се заключава:

1) въ възбуждане на чувствителнитѣ нерви по цѣлата поърхностъ на тѣлото, а чрезъ ова силното възбуждане на ентроветѣ на съзнателното сѣщане;

2) въ навикването на кожитѣ нерви къмъ студъ — закаването на кожата; при една сжща температура на водата при 10-та баня ние усѣщаме неприятността на студаного по-малко, отколкото при първата баня, а следъ 20 баня студътъ на водата вече не и е неприятенъ;

3) въ свиването на мускулетата въ кожата, а при много иленъ студъ — и на голѣмитѣ и по дълбоко лежащитѣ ускули. Ако свиването на мускулетата въ кожата се поваря ежедневно, тѣ придобиватъ чрезъ упражнение способностъ да се сепватъ бързо да укрепватъ. Не е мжно а се разбере, че бързото и илно свиване на кръвоноснитѣ сждове при въздействието а студа върху кожата, запазаваето тѣло отъ силно истуяване;

4) въ реакцията, т. е. разирението на сждветѣ, което педва винаги следъ силното мѣ свиване, и вследствие на ова въ по силенъ притокъ на рвѣта къмъ кожата и почеряването ѣ;

Като вземемъ всичко това одъ внимание, не е мжно да е разбере, че морската студева вода упражнява извънредно илно действие върху кжпята се, вследствие на което рѣбва да се взиматъ известни едосторожности при правене банитѣ.

Много слабитѣ, нервнитѣ, отидналитѣ, болнитѣ не бива право да се кжпятъ въ морето, а — предварително да подготвятъ, като взематъ 3-3 топли бани съ постепеннамаляване на температура на водата и последващето ливане съ студена (20° P.) вода. И само следъ тази подготовка да почнатъ морските кжания. И то тѣй: следъ ѣнчевата баня кжпящия се иза до коленитѣ въ морето, мокрива и напписква хубаво драта си до таза, следъ това иза въ водата до таза, наржрива и напписква ржцетѣ трдитѣ си, прави още 2-3 жчки напредъ — до горнята стъ на гърдитѣ, потопява вата си подъ водата и иза. Следъ 3 подобни бани, о всичко върви добре, кжжция се може да престои въ рето една цѣла минута (брои 60), следъ 3-4 по нататъш-

Наредби, които трѣбва да се знаятъ отъ курортиститѣ.

В. Превозни средства.

Наредъ съ квартирния въпросъ, за лѣтовницитѣ е важенъ и въпроса за превознитѣ средства. Уреждането на този въпросъ стана съвмѣстно съ полицейската властъ и общ. управа. За тая целъ се избороиха такси за такситата, автомобилитѣ и файтонитѣ. Шофьори и файтонджии сж длжжни да иматъ винаги на видни мѣста такситѣ и никои да не смѣ да взима повече отъ тия такси. Оплаквания по това се изслушватъ най-внимателно отъ полицейската властъ и отъ курортното бюро и на виновнитѣ бързо се налагатъ строги санкции.

Г. Продоволствие и съестни продукти и напитки.

Съ специални апели, предупреждения и покани, курортното бюро настоятелно иска, щото гостилничари, съдържатели на бюфети, локали, бирарии, градини, млѣкари, банничари и др. да даватъ винаги пресни и доброкачествени храни, продукти и напитки, при умерени цени и при чиста бърза и вежлива прислуга. За съжаление, тия апели и пр. не отъ всички сж взети подъ внимание, (една българска действителностъ). Обаче, възможното въ туй направление се прави, за да се подчертаятъ особенитѣ грижи на общинската управа и курортното бюро за възможното задоволяване на лѣтовницитѣ и предпазването имъ отъ експлоатация.

ни бани — 2 минути и следъ още нѣколко — 3 минути. За слабитѣ, нервнитѣ и пр. 3 минути е крайния предѣлъ, само ако водата е много топла и имъ е приятно въ водата, може да се продължи кжпането 5 минути.

Хората, страдащи отъ нѣкакви болести на сърдцето безъ изрично лѣкарско разрѣшение и упжтване, никакъ да не се кжпятъ въ морето.

Курортиститѣ които сж дошли въ Варна само за отморяване и почивка, могатъ следъ слжнчевата баня направо да влизатъ въ морето и да престоиватъ въ него отъ 10 до 15 минути, а които знаятъ да плаватъ и повече.

Децата до 5 год. възраст трѣбва да се кжпятъ въ престоля нѣколко време на слнцезе морска вода, която отъ 25° P. да се намали постепенно следъ нѣколко бани до 22°, съ последващото бързо истиване съ гжба, намокрена въ студена морска вода. И по голѣми деца насила не трѣбва да се кжпятъ въ морето.

Най-благоприятното време за правенето морските бани е между 10 и 12 часа.

Д-ръ Ив. Теодоровъ.

Д. Начинъ и средство за оплакване.

Врѣко оплакване на лѣтовникъ, отъ каквото и да е естество, се приема и изслушва най-внимателно отъ общинската управа и курортното бюро и веднага се прави нуждното.

Въ централното курортното бюро и въ клона му, както и въ бюфета при морската градина сж поставени „оплаквателни книжи“, въ които всѣки може да си напише оплакванията. Виновнитѣ се подлагатъ на наказание и за резултата служебно се съобщава на оплаквача, ако при писменното си оплакване е показалъ точния си адресъ.

Оплакванията трѣбва да бждатъ кратки и ясни и да се посочватъ на доказателствата за установяването имъ.

Наредба.

За посредническитѣ агенции и посредници, които обслужватъ за намирането на квартири на лѣтовницитѣ.

Чл. 1 за посредническа служба въ намирането на квартири за лѣтовницитѣ въ гр. Варна се допусчатъ само тия посредници, които сж снабдени отъ Варнен. град. общ. управление, курортно бюро, съ открити листовѣ, снабдени съ фотографии имъ

Открититѣ листовѣ трѣбва да сж издадени презъ тази година.

Чл. 2. Посредническитѣ агенции и посредници извършватъ своята работа за посрещането и настаняването по квартири лѣтовницитѣ въ своитѣ кантори и въ салона при гарата, между изхоенитѣ и входни врати, при пристигането на влаковетѣ. Повече отъ единъ свой представител тамъ всѣка агенция нѣма право да оставъ.

Вжтре въ салона на гарата посредницитѣ се нареждатъ по права линия въ дѣсно на излизане, между двата стълба, и безъ да напушатъ мѣстата си, отъ тамъ предлагатъ услугитѣ си устно, безъ голѣми шумъ, или съ подаване на картичкитѣ си на ония, които биха пожелали услугитѣ имъ.

Строго е забранено настоячивостта за неискана услуга

При нарежданетъ си на права линия между двата стълба въ изходния салонъ на гарата, посредницитѣ спазватъ такъвъ редъ, че при идването на всѣки влакъ, който посредникъ при предшествующия влакъ е билъ на първо мѣсто, сега заема последното и така се нареждатъ, за да може всѣки да добие по реда си първо мѣсто.

Чл. 3. За най-малкото нарушение и неспазване на горния редъ, виновнитѣ се отстраняватъ отъ салона отъ полицейската стража.

Чл. 4. Всѣка посредническа агенция има право да държи вѣнъ при гарата, въ дѣсно при

исходната врата, въ пространството между малката дѣсна изходна врата и входната врата на желѣзнопжтния лѣкаръ по трима свой агенти, задължително снабдени съ открити листовѣ отъ общ. управление, курортно бюро, снабдени съ фотографии имъ, за резервъ: да приематъ и завеждатъ до квартиритѣ отнесенитѣ се за тѣхнитѣ услуги лѣтовници.

Този резервъ стои непоевижно на мѣстото си, не се смѣсва съ излизащитѣ изъ изходнитѣ врата на гарата пжтници и нѣма праве да преелага квартири. Който наруши тая наредба, полицията го отстранява и не му допушта стоенето на сжщото мѣсто до изминаването на всички пжтници отъ пристигналия влакъ.

Чл. 5. При отвеждането по квартири на лѣтовницитѣ, посредницитѣ трѣбва да бждатъ вежливи и услужливи. Тѣ сж длжжни да водятъ лѣтовницитѣ само въ такива квартири, каквито тѣ предварително имъ кажатъ, т. е. мобилирани, немобилирани, съ колко стаи и пр.

Посредническитѣ агенции и посредници сж длжжни предварително да преглеждатъ квартиритѣ, само въ жилищнитѣ и безъ дървеници да водятъ лѣтовницитѣ. Въ противенъ слууай тѣ отговарятъ,

ако клиентитѣ имъ — лѣтовници се видятъ въ невъзможностъ да живѣятъ въ такива квартири.

Чл. 6. Посредническитѣ агенции и посредници сж длжжни да предпазватъ клиентитѣ си лѣтовници отъ злопоставяне и взимане вѣнъ отъ опридѣленитѣ такси отъ страна на файтонджии, шофьори и преносвачи и за виновнитѣ да съобщаватъ на полицейската властъ

Чл. 7. За нарушение постановленията на настоящата наредба отъ страна на посредницитѣ, когато сж въ и при гарата, на виновнитѣ ще се налагатъ и полицейски глоби.

Чл. 8. За Услугитѣ си посредническитѣ агенции и посредници нѣмаатъ право да взиматъ комиссионна повече отъ 10% върху уговорения наемъ, за което издаватъ редовни разписки или квитанции. Ако нѣма съглашение, щото комиссионата да се плаща по наполовина отъ наемодателя и лѣтовника, плаща се само отъ едного — отъ наемодателя или отъ лѣтовника, споредъ както сж се споразумѣли при спазряването.

Абсолютно е забранено на посредницитѣ да взематъ и отъ дветѣ страни комиссионна.

гр. Варна. 20 юли 1927 г.

(под.) Кметъ: П. Нейковъ
Завед. курорт. бюро: В. Поповъ

ГОСТИ НА ВАРНА
не купуватъ шапки, преди да се отбие при
МЕНДЕЛЪ ЕЛДЕМАНЪ
срещу рестор. Батембергъ
Най-голѣмъ изборъ отъ детски, дамски и мжжки шапки
за всички сезони.
СПЕЦИАЛНИ ЛЪТНИ.

ВАЖНО ВА ДАМИ
Въ шапкарница „ЧЕХИЯ“
ул. 6 Септемврий № 5.
Голѣмъ изборъ отъ елегантни дамски насторени и сламени шапки.
Цени умерени
Приематъ се поправки.

Млѣкарница „БОСФОРЪ“
ул. Булевардъ Сливница
въ дѣсно отъ входа на морската градина, кждѣто се сервира: Екстра баница, Турска баклава. Разхладителни питиета. Млѣчни произведения.
СЛАДОЛЕДЪ
ЦЕНИ ОБЩОДОСТЪПНИ.
Георги Русевъ — Варна
книжарница и издателство на общински и училищни книжа; складъ на канцеларски и учебни потреби.

ПУШЕТЕ САМО АРОМАТИЧНИТЪ ЦИГАРИ БР. ШИШКОВИ

Именити Варненци.

Мърило за културно-историческото развитие на един народ се явява неговото колективно творчество, въ което се е отразила художествената опитност и мъдростта на цѣль редъ поколения.

Ако балкана е далъ отъ своитѣ градчета и села първитѣ наши духовни будители, скромнитѣ наши първи безимени учители — бунтовници, които просвещаваха масата народъ, съ пламенно слово, борческа поезия, съкровена народна пѣсенъ и религиозно и коноборство — на първитѣ ни зографи изъ манастири, които успѣха да запазатъ борчески духъ на българската душа и народъ, днесъ новото българско изкуство и култура трябва да бѣде сродно е старата българска стенописъ, резба, народна пѣсенъ и поезия, да личи, че то е рожба на човѣкъ откърменъ въ политѣ на Балкана, и да носи всичкитѣ негови характерности на неговия духъ, неспокоенъ, буденъ и воленъ, за да ни завещае нови ценности.

Българския народъ вече осъществява възможнитѣ културни постижения, благодарение на ценноститѣ, които той и презъ робството е крилъ въ недрата на своята душа.

Отъгравме се отъ невѣрата въ нашето.

Майсторитѣ на нашата, родна култура, звукъ, багра и линия вѣчъ бързатъ къмъ роднитѣ извори.

Народната пѣсенъ избистрена и пресъздадена пробужда душата ни, изпълва я съ възторгъ, въ нея чуваме припева на гадуларя, болката на овчаря и пѣсенъта на жетварката. Нашитѣ писатели, търсятъ из-за границитѣ на нашето изкуство, криватъ красотитѣ на родната българска рѣчь въ смислени образи.

Нашитѣ композитори, пѣвци, актьори, пѣвици и изпълнителни, на очароватъ съ своитѣ постижения и ни приобщаватъ съ западната култура.

А нашитѣ художници — живописци ни поднасятъ вѣчъ картини на нашата родна природа и черноземи, на нашия първообразъ и пра майка, която е откърмила дарованията ни.

Варна като градъ, за духовното ни издигане е далъ, въ областа на културата, редъ дарования на родната съкровищница.

Мирски като книжовникъ, Добри Христовъ, като именитъ народенъ композиторъ, Ал. Кръстевъ като хоровъ майсторъ, Петръ Райчевъ като знаменитъ пѣвецъ, покойния Кирчевъ като първъ нашъ актьоръ, Будевска като първа актриса, Антонъ Страшимировъ като именитъ писателъ, Бъчваровъ като характеренъ актьоръ, Борисъ Георгиевъ като именитъ — рисувачъ-художникъ, цененъ въ Италия. А отъ новата генерация изпълнителни музикални дейци: Славко Поповъ челистъ, Найденъ Найденовъ пианистъ, Младеновъ, като педагогъ. Вл. Гръндафиловъ младъ актьоръ. Художници които работятъ сега: скулптора Шиваровъ, мариниста Каварналиевъ, художника Георги Велчевъ, най-младия художникъ Петръ Дачевъ, заедно съ неговия проявилъ се братъ — танцьоръ въ Берлинъ, Атанасъ Дачевъ. Отъ писателитѣ Загорчиновъ, проявилъ се съ своята повесть „Света София“, Паничерски съ своитѣ разкази, Д. Василевъ и др. отъ архитектуритѣ проявили се Поповъ Дабковъ, Франгя.

Всички тия наши дейци откърмени майчински въ родната си, вживяли се съ богатството завещано отъ старитѣ ни майстори и станали близки

и интимни на народа си, биха издигнали нашето изкуство и култура, ако бждатъ ценени и подкрепени.

Защото неспокойниятъ политически животъ и нашата действителност, убива дарованията ни.

А изкуството е процъвтвало, само при изобилие на материални блага.

Нека се пробуди унаследеното отъ прадедитѣ ни чувство къмъ хубавото къмъ красотата.

Да ценимъ родното творчество и творци.

Каварналиевъ.

Пристигнали курортисти въ Варна.

Презъ последната седмица пристигнаха въ Варна следнитѣ по видни лѣтовници:

Д-ръ Захари Леселъ — адвокатъ отъ Севлиево; Владимиръ Николаевичъ Светозаровъ — професоръ, Чехия; Ив. Д. Чавдаровъ — апелативенъ съдия, Русе; Никола Генишевъ — Русе; Надежда Пчеларова — учителка, Силистра; Тома Арнаудовъ отъ Добричъ; Кон. Дяковъ — Добричъ; Ив. Странски — София; Д-ръ Д. Сарафовъ — София; Тошко Рашковъ — София; Ана Киселкова — София; К. Кировъ — София; Ионъ Урдя — учителъ Добричъ; Кон. Танасеску — Добричъ; Ат. Бъчваровъ — учителъ — Добричъ; Дим. Силяковски — съдия, София; професоръ Ал. Балабановъ — София; Луиза Хелеръ — Лайпцигъ; Д-ръ Бойчевъ съ жена си — Нови-Пазаръ; Ажесиласъ Инделикати — италиянецъ; Р. Ренолди — италиянецъ; Тереза Гроси — италиянка. Ж. А. Кавалери — итал. женецъ; Геновева Томакова — София; Либенъ Н. Либенъ — София; Мария Д. Шиманова — София; П. Глушковъ — София; Юлиа Георгиади — Атина; Турзо Юлиосъ съ семейството си отъ Чехославия; Ст. Д. Тоневъ — главенъ редакторъ на в. Утро.

Печатница Д. Тодоровъ, Варна.

ХРОНИКА

Следующия брой на „Курортен бюлетин“ ще излезе на 4 страници. Въ този брой ще бждатъ поместени мнения за Варна на видни наши общественици и писатели. Една страница отъ броя ще бжде посветена на музикалнитѣ тържества, които се откриватъ на 31 т. м.

Подъ заглавие „Варна светски курортъ“ столичния ежедневникъ „Дневникъ“ въ заключение казва: *За това и славатата на курортна Варна се разнася отъ градъ на градъ, въ чужбина и за това Варна ще стане всесветски морски курортъ.*

На 21 т. м. пристигнаха отъ Чехия 32 деца, които ще лѣтуватъ въ града ни.

Дѣцата се водятъ отъ единъ директоръ и нѣколко прислужници.

Младиятъ писателъ-романистъ Сим. Дановски работи върху единъ романъ, сюжетътъ на които е взетъ изъ курортния животъ на Варна.

Вследствие премахването на паспортнитѣ такси отъ Ромъния, забелезва се едно масово прииждане на курортисти отъ Добричъ.

Сръбскитѣ студенти, отъ бѣл градската Политехника, които пристигнаха въ петъкъ въ града ни останали приятно изненадани отъ красотитѣ на варненския курортъ.

Програмата на музикалнитѣ тържества е вече окончателно съставена. Освенъ участвацитѣ въ тържествата, кта е уведоменъ че ще присъстватъ и много видни музикални дейци отъ цѣлата страна.

Единствено ателие

истинско химическо чистене и парно боядисване на разни дрехи в ателие „Прогресъ“ ул. 6 септемврий № 4 на

Я. Г. ВАСИЛЕВЪ срещу бир. Батембергъ, Варна.

ТУТАНКАМЕНЪ

това е една първостепенна парфюмерия
Голѣмъ изборъ отъ тоалетни прибори. Парфюми, есенция парфюми, одеколони, пудри и др.
Посетете и ще се увѣрите.
Тутанкаменъ Царь Борисъ 16
влонъ до морската градина съ отдѣлъ чорапи и шоколадъ

ДИМИТЪРЪ П. ЦАНКОВЪ — РАЗГРАДЪ

1-ВА БЪЛГАРСКА РАБОТИЛНИЦА
на художествени рамки (пирографирани и полирани) отъ всички голѣмини и размѣри.
ИЗНОСНИ УСЛОВИЯ.
Единъ опитъ е достатъченъ да се уверите.

ЕПИДЕМИЯТА!

която е обхванала цѣлия свѣтъ и напоследъкъ се разпространи въ нашата страна — това е „Чарлестона.“
Г. г. искате ли да знаете що е Чарлестонъ, защо се той играе и отъ кого?
Посетете Бирария ресторанта.

„ПРИЯТНА ПОЧИВКА“

(отъ лѣво до входа на морската градина), където подъ звучитѣ на истинския шопски оркестръ подъ диригентството на Дѣдо Никифоръ, познатия на цѣла Варна джаз-бандисъ — куплетистъ Борисъ Робевъ ще Ви запознае съ Чарлестона.

Входъ свободенъ. 2-2

Отлична кухня и карнацията завежда специалистъ майсторъ.

Частна Лечебница (Санаториумъ)
на **Д-РЪ Д. ШИЖКОВЪ**
Хирургъ-Гинекологъ-Акушеръ
срещу Общинския Театръ и Градската градина
Телефонъ № 67.
За лечение на всѣкакви болни, на легло и амбулаторно.
Болницата разполага съ модерни: операционна, за извършване на всѣкакви хирургически операции, амбулаторна, гинекологическа, рентгенова и електро медицински кабинети, рентгеновъ апаратъ за преглеждане, рентгеновъ апаратъ за рентгенолечение, кварцова лампа, (планинско слънце), диатермия, електрически бани, арзонвалиция, пантостатъ за галванизация, фарадизация, галвано-каустика (прегарания) осветление на естественитѣ кухни и канали, вибраторни масажи и пр. Лаборатория за микроскопически и пр. изследвания, топли морски и всѣкакви бани съ душовете, тераси за слънчелечение.
По желание на болни преглеждането и лѣчение може да става и отъ други лекари.
Даватъ се съвети за морелечение.
Осигурени работници се преглеждатъ и се лѣкуватъ.

Хотелъ „МУСАЛЛА“
Откритъ е новопостроения луксозенъ и строго фамилиаренъ хотелъ „Мусалла“ въ центъра на града — площадъ „Мусалла“; снабденъ съ парно отопление, асансьоръ, топла и студена вода въ всѣка стая, баня и пр.
Съ удобствата си ще задоволи и най-взискателнитѣ си клиенти.
Цени: отъ 80 до 150 лв. на легло.
Отъ съдържателя

Магазинъ „ПЛЪВЕНЪ“
Денчо Ст. Недѣлковъ
ул. „Царь Борисъ“ № 20
Единствения трикотаженъ магазинъ съ най-богатъ изборъ пижами, джакети, рокли, дамски детски и мъжки, отъ европейски и местни прежди. Копринени блузи, джакети, рокли, ешарпфи. Шапки най-нови, модели. Бански принадлежности мако, фанели и гащи.
Цени конкурентни.

КУРОРТИСТИ!
Хранете се само въ единственитѣ въ Варна
ВЕГЕТАРИАНСКИ ГОСТИЛНИЦИ
първата на ул. 27 юлий — срещу черквата „Св. Никола“ и втората срещу Морската градина.
Тукъ шенамерите най-разнообразни ястия, при сравнително много по низки цени отъ другитѣ гостилници. Незабравяйте, че здраве, сила и нистота на душата и тѣлото ниси само вегетарианството.
Поддържа се образцова чистота и редъ.

ЖАЗИНО „ГРОЗДЪ“
до Морската градина
ПЪРВОСТЕПЕННО ЗАВЕДЕНИЕ
ОТКРИТО ВСЪКИ ДЕНЬ
Първостепененъ ресторантъ
Дансингъ ва Публичката
Реномирани европейски артисти
Оглавченъ оркестръ. Диригентъ **Ат. Сотировъ.**
Режисьоръ **С. Бартениевъ.**
Специални салони за игра.
(Булъ) Топка, Рулетка, Шмен-де-феръ, бакара.
НАВСЪКЪДЕ СВОБОДЕНЪ ВХОДЪ.